

Podpora rozvoja prostredníctvom zodpovedných obchodných praktík

Uznesenie Európskeho parlamentu z 26. februára 2014 o podpore rozvoja prostredníctvom zodpovedných obchodných praktík, a to aj pokiaľ ide o úlohu ťažobného priemyslu v rozvojových krajinách (2013/2126(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na deklaráciu z Addis Abeby o rozvoji a riadení zdrojov nerastných surovín Afriky prijatej na prvej konferencii ministrov Africkej únie zodpovedných za rozvoj zdrojov nerastných surovín v októbri 2008,
- so zreteľom na dokument African Mining Vision (Vízia pre ťažobné odvetvie v Afrike), ktorý prijali predstavitelia štátov a vlád na samite Africkej únie vo februári 2009,
- so zreteľom na vyhlásenie z Lusaky prijatého na osobitnom samite medzinárodnej konferencie o oblasti Veľkých jazier (ICGLR) o boji proti nezákonnej ťažbe prírodných zdrojov v oblasti Veľkých jazier z 15. decembra 2010¹,
- so zreteľom na akčný plán na vykonávanie dokumentu African Mining Vision prijatý na druhej konferencii ministrov Africkej únie zodpovedných za rozvoj zdrojov nerastných surovín, ktorá sa konala v Addis Abebe v decembri 2011,
- so zreteľom na 10 zásad začleňovania riadenia rizík ľudských zdrojov do zmluvných rokovanií štátu a investorov, navrhovaných osobitným zástupcom generálneho tajomníka na 17. zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva v máji 2011,
- so zreteľom na usmernenia OECD vyplývajúce z hĺbkovej analýzy a týkajúce sa zodpovedných dodávateľských reťazcov nerastov z oblastí ovplyvnených konfliktom a s vysokým rizikom, ktoré poskytujú podrobné odporúčania na pomoc spoločnostiam pri dodržiavaní ľudských práv a predchádzaní konfliktom pri financovaní prostredníctvom postupov zásobovania²,
- so zreteľom na normu EITI, medzinárodnú normu týkajúcu sa transparentnosti, ktorou sa zaručuje zverejňovanie príjmov vlád, ktoré pochádzajú z prírodných zdrojov;
- so zreteľom na vyhlásenie G8 z Lough Erne z júna 2013, na ktorom najvyšší predstavitelia štátov a vlád zdôraznili význam transparentného a zodpovedného riadenia prírodných zdrojov a ich dodávateľského reťazca³,
- so zreteľom na záverečné vyhlásenie skupiny G20 uverejnené 6. septembra 2013, v ktorom vedúci predstavitelia vyjadrujú podporu iniciatíve za transparentnosť v ťažobnom priemysle (EITI);

¹ <http://www.oecd.org/corporate/mne/47143500.pdf>.

² <http://www.oecd.org/daf/inv/mne/GuidanceEdition2.pdf>.

³ <https://www.gov.uk/government/publications/g8-lough-erne-declaration/g8-lough-erne-declaration-html-version>.

- so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre rozvoj (A7-0132/2014),
- A. keďže pre mnohé rozvojové krajiny ťažba prírodných zdrojov predstavuje podstatný podiel HDP a často aj veľký podiel na devízových príjmoch a zahraničných investíciách;
- B. keďže Afrika má niektoré z najväčších zásob nerastných surovín na svete a keďže výnosy pochádzajúce z ťažby minerálnych zdrojov Afriky by sa mali použiť pri plnení miléniových rozvojových cieľov, odstraňovaní chudoby a dosahovaní rýchleho sociálneho a ekonomického rozvoja a rastu vychádzajúceho zo širokého základu; keďže africké krajiny stále potrebujú rozvíjať a vykonávať súvislé stratégie, aby z ťažby prírodných zdrojov urobili hybnú silu hospodárskeho rozvoja a diverzifikácie svojich hospodárstiev;
- C. keďže prírodné zdroje môžu byť dôležitými hnacími silami hospodárskeho rastu a sociálneho rozvoja, ak sa bude s príjmami, ktoré z nich pochádzajú, nakladať správne a maximálne transparentne;
- D. keďže spory o ropu, plyn, nerastné suroviny, drevo a iné prírodné zdroje sú druhým zdrojom konfliktov na celom svete; keďže hospodárska súťaž o zdroje, ako je pôda a voda, neustále narastá a je dôvodom existujúcich konfliktov alebo spúšťačom nových; keďže zlé riadenie pôdy a prírodných zdrojov sa spája so zhoršovaním stavu životného prostredia, rastom počtu obyvateľstva a zmenou klímy;
- E. keďže paradoxne krajiny s bohatými prírodnými zdrojmi sú na tom často oveľa horšie ako iné krajiny (jav tzv. prekliatia zdrojov) a riadenie, ťažba, obchodovanie a zdaňovanie nerastných surovín v niektorých prípadoch prispievajú k ozbrojeným konfliktom (tzv. problém konfliktných nerastných surovín);
- F. keďže je pre miestne obyvateľstvo často ťažké využiť výhody ťažobného priemyslu, ktoré sú často prevažované negatívnymi sociálnymi a environmentálnymi vplyvmi; keďže miestne alebo vnútroštátne orgány môžu rozvíjať výhody ťažobného priemyslu pre miestne obyvateľstvo vďaka lepšej správe a väčšej transparentnosti, čím sa zneutralizujú prípadné negatívne sociálne a environmentálne vplyvy;
- G. keďže hodnotenia environmentálneho a sociálneho vplyvu hrajú významnú úlohu pri ochrane práv domorodého obyvateľstva v oblastiach ťažby;
- H. keďže podľa odhadov Svetovej banky z roku 2008 až 90 % produkcie nerastných surovín v Konžskej demokratickej republike vytvárajú drobní baníci, ktorí nie sú registrovaní a pracujú v odľahlých a nezabezpečených oblastiach, ktoré sú pod kontrolou ozbrojených skupín;
- I. keďže ťažba v malom rozsahu je vo veľkej miere zdrojom zamestnanosti najmä vo vidieckych oblastiach; keďže je potrebná formalizácia tradičnej ťažby a ťažby v malom rozsahu s cieľom podpory miestneho / národného podnikania, zlepšovania životnej úrovne a presadzovania jednotného sociálneho a hospodárskeho rozvoja vidieka; keďže z dôvodu svojej neformálnej povahy je tradičná ťažba a ťažba v malom rozsahu v Afrike ľahkou korisťou pre organizované zločinecké a polovojenské organizácie a je obkolesená mnohými problémami, ako je napríklad detská práca, ktoré sú prekážkou pri naplňovaní jej rozvojového potenciálu;

- J. keďže ťažobný priemysel by mal umožňovať rozvoj technologických a inovatívnych oblastí a prinášať riešenia, najmä pokiaľ ide o efektívne využívanie zdrojov, energetickú účinnosť, ekodizajn, zlepšenie výkonnosti, recykláciu a hospodárstvo s uzavretým cyklom, ktoré musia prinášať úžitok rozvojovým aj rozvinutým krajinám;
- K. keďže dokument African Mining Vision (Vízia pre ťažobné odvetvie v Afrike) poskytuje rámec pre koherentnejšie a dôraznejšie začlenenie tohto odvetvia do hospodárstva a spoločnosti kontinentu;
- L. keďže zneužívanie ľudských práv je v ťažobnom priemysle bežné a zahŕňa detskú prácu, sexuálne násilie, miznutie ľudí, porušovanie práva na čisté životné prostredie, stratu pôdy a živobytia bez rokovania a bez primeranej náhrady, nútené vyst'ahovanie a ničenie rituálne alebo kultúrne významných pamiatok;
- M. keďže nútená práca a odmietanie odborov a práva na kolektívne vyjednávanie zostávajú hlavnými problémami; keďže obrovské obavy vzbudzujú aj často mimoriadne chabé alebo chýbajúce zdravotné a bezpečnostné normy, najmä v baniach malého rozsahu, ktoré často fungujú vo veľmi neistých podmienkach;
- N. keďže zodpovednosť za dodržiavanie ľudských práv je celosvetovou normou očakávaného správania všetkých podnikov bez ohľadu na to, kde pôsobia, ako sa uvádza v Hlavných zásadách v oblasti podnikových a ľudských práv, ktoré vypracoval osobitný zástupca generálneho tajomníka OSN John Ruggie na tému ľudských práv a nadnárodných korporácií a iných podnikov; keďže však došlo len k malej zhode o konkrétnych vplyvoch tejto zodpovednosti a vývoj smerom k jej komplexnému dodržiavaniu je narušený aj nedostatkom účinného monitorovania, podávania správ, overovania a mechanizmu zodpovednosti;
- O. keďže šírením kódexov správania, noriem a certifikačných schém s rozličným tematickým rozsahom v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov sa sťažuje alebo znemožňuje posudzovanie, porovnávanie a overovanie; keďže toto šírenie má veľa zdrojov, vrátane nedostatočného záväzku pokračovať v účinnom fungovaní sociálnej zodpovednosti podnikov a povrchných riešení podnikov, ktoré chcú byť vnímané ako sociálne a environmentálne zodpovedné;
- P. keďže s cieľom zvyšovať účinnosť a dosahovať rovnosť v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov je najdôležitejší prechod od súčasného systému tzv. à la carte, podľa ktorého si spoločnosti vyberajú kódexy a normy podľa svojich preferencií, k spoločným normám platným pre celý priemysel;
- Q. keďže tzv. greenwashing – podsúvanie obrazu zdánlivo pozitívneho environmentálneho opatrenia s cieľom oklamať verejnosť a odpútať pozornosť od praktík, ktoré škodia životnému prostrediu, – zavádza spotrebiteľov, obyvateľstvo a regulačné orgány, pokiaľ ide o environmentálne vlastnosti, a narušuje dodržiavanie zodpovedného obchodného správania, a preto je nutné proti nemu bojovať; keďže vo všeobecnosti spoločnosti využívajúce sociálnu zodpovednosť podnikov ako marketingový nástroj musia zaručiť, že akékoľvek ich tvrdenia sú pravdivé;
- R. keďže vykonávanie iniciatívy za transparentnosť v ťažobnom priemysle (EITI) má zvýšiť transparentnosť v riadení príjmov s cieľom obmedziť možnosť korupcie a umožniť spravodlivú deľbu výnosov;

- S. keďže napriek tomu, že mnohé africké krajiny v posledných dvoch desaťročiach uskutočnili hospodársku, obchodnú a investičnú liberalizáciu, nedosiahli dostatočnú hospodársku diverzifikáciu a majú v priemere menej diverzifikované hospodárstva, ktoré sa napríklad viac sústreďujú na nerastné suroviny s nízkou pridanou hodnotou a na poľnohospodársky vývoz, pričom oba prípady sú mimoriadne citlivé na vonkajšie cenové šoky; keďže v súčasnosti by sa malo všetko úsilie sústrediť na väčšiu hospodársku diverzifikáciu, čo znamená zníženie závislosti od ťažobného priemyslu alebo od poľnohospodárskeho vývozu;
- T. keďže v deklarácii z Addis Abeby o rozvoji a riadení zdrojov nerastných surovín Afriky sa africké krajiny naliehavo vyzývajú k tomu, aby zabezpečili, že dohody o hospodárskom partnerstve a celkové rokovania WTO nebudú obmedzovať národnú politiku rozvoja a že liberalizácia obchodu, ktorá môže zdôrazniť komoditnú závislosť afrických krajín s nízkymi príjmami, nespôsobí tzv. efekt uzamykania;
- U. keďže od čias reforiem v oblasti ťažby z 80. rokov minulého storočia, ktoré prebiehali pod vedením Svetovej banky, Latinská Amerika vykonáva nový posun smerom k posilneniu úlohy štátnych inštitúcií so zameraním na vnútroštátne priority a ciele v oblasti hospodárskeho rozvoja;
- V. keďže sa vo veľkej miere využívajú vývozné dane, ktorých využívanie sa však v mnohých regionálnych obchodných dohodách a v dohodách o hospodárskom partnerstve (DHP), ktoré podporuje EÚ, zakazuje;
- W. keďže niektoré krajiny AKT sa obávajú, že obmedzenia DHP o vývozných daniach môžu sťažiť možnosť posunúť sa vyššie v hodnotovom rebríčku;
- X. keďže korupcia a netransparentné zmluvy sú v ťažobnom priemysle veľmi rozšírené;
- Y. keďže globálna povaha moderných dodávateľských reťazcov znamená, že prírodné zdroje, ktoré stáli za zrodom niektorých z najbrutálnejších konfliktov sveta, sa nakupujú po celom svete a obchoduje sa s nimi aj zo strany spoločností, ktoré majú prevádzky v EÚ;
- Z. keďže dobrovoľné snahy spoločností predchádzať získavaniu konfliktných nerastných surovín neboli vždy účinné ani napriek tomu, že boli vítané;
- AA. keďže podľa oddielu 1502 amerického zákona Dodda Franka z roku 2010 sa od spoločností kótovaných Komisiou pre cenné papiere a burzu (SEC) vrátane európskych firiem požaduje, aby náležite dohliadali na zisťovanie toho, či ich produkty obsahujú nerastné suroviny, ktorými sa financujú ozbrojené skupiny v Konžskej demokratickej republike; keďže v rámci sprievodného rozhodnutia komisia SEC odkazuje na usmernenie OECD ako na dôveryhodnú normu náležitého dohľadu pre spoločnosti uplatňujúce zákon;
- AB. keďže snahy ukončiť konflikt predchádzaním toku príjmov z tradičnej ťažby ozbrojeným skupinám boli v prípade diamantov relatívne úspešné, sú však potrebné väčšie snahy s cieľom vybudovať okrem medzinárodnej konferencie o oblasti Veľkých jazier (ICGLR) aj ďalší pevný právny a inštitucionálny rámec pre tradičnú ťažbu;

Ťažobný priemysel a trvalo udržateľný rozvoj

1. so znepokojením poznamenáva, že neudržateľný ťažobný priemysel môže mať obrovský negatívny environmentálny a sociálny vplyv, najmä v Afrike;

2. zdôrazňuje, že rozmach svetových cien komodít podporovaný dopytom z rozvíjajúcich sa hospodárstiev poskytuje pre rozvojové krajiny bohaté na zdroje, najmä v Afrike, veľkú príležitosť zvyšovať príjmy a nasmerovať ich do rozvoja v záujme svojich národov; podporuje vnútroštátne politiky zamerané na tento cieľ; zdôrazňuje, že legislatívne a regulačné reformy sú často mimoriadne dôležité a poukazuje na to, že potrebný politický priestor by sa nemal obmedzovať obchodnými a investičnými dohodami;
3. zdôrazňuje, že okrem vytvárania vládneho príjmu, ktorý je možné využiť na rozvoj, by mal ťažobný priemysel prispievať k rozvoju aj prostredníctvom prepojenia na miestne hospodárstvo, napríklad prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy miestneho obyvateľstva, nákupu miestnych tovarov a služieb, miestneho spracovania vytŕaženého materiálu a účasti na snahách rozvíjať miestne priemysly, ktoré využívajú spracovaný alebo nespracovaný materiál ako vstupný materiál, alebo môžu využívať výhody z prítomnosti ťažobných spoločností inými spôsobmi; naliehavo vyzýva členské štáty Africkej únie, aby systematicky vykonávali dokument African Mining Vision; je presvedčený, že týmto spôsobom je možné značne urýchliť pokrok pri dosahovaní miléniových rozvojových cieľov; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu podporovať trvalo udržateľné rozvojové zásady založené na environmentálne a sociálne zodpovednej ťažbe;
4. vyzýva rozvojové krajiny, aby posilnili regionálnu spoluprácu, rozvíjali a prijímali spoločné environmentálne, sociálne, zdravotné a bezpečnostné štandardy a normy v ťažobnom priemysle vrátane ťažby v malom rozsahu;
5. zdôrazňuje, že je potrebný regionálny a medzinárodný prístup k obmedzovaniu nezákonnej ťažby prírodných zdrojov; podporuje rozvojové krajiny, aby prijímali kroky na formalizovanie tradičnej ťažby a ťažby v malom rozsahu s cieľom zlepšovať životnú úroveň, zabezpečovať životné minimum a začleňovať tradičnú ťažbu a ťažbu v malom rozsahu do vidieckeho a národného hospodárstva a zároveň poskytovať dostupnú finančnú a technickú podporu na tento účel a zabezpečovať právny režim, ktorý poskytuje držiteľom práv na tradičnú ťažbu a ťažbu v malom rozsahu dostatočnú pôdu a bezpečné vlastníctvo; vyzýva EÚ, aby pomohla rozvojovým krajinám zvyšovať kapacitu na miestnej úrovni s cieľom viesť záznamy a certifikačné schémy pred zavádzaním zákazov o preprave nevyhovujúcich nerastných surovín;
6. zdôrazňuje úsilie Únie o podporu ďalšieho inštitucionálneho rozvoja a budovania kapacít v rámci hostiteľských vlád, aby sa zaviedol nevyhnutný inštitucionálny a právny rámec na riadenie a zadeľovanie príjmov z ťažobného priemyslu transparentným a účinným spôsobom; zdôrazňuje tiež partnerstvá vytvorené medzi Úniou a Africkou bankou pre rozvoj; vyzýva najmä EÚ, aby sa prednostne sústredila na rozvoj právnych predpisov a daňovej politiky, aby sa maximalizovali výhody rozvoja ťažobného priemyslu na miestnej a národnej úrovni, čo vyústi do tvorby miestnej zamestnanosti, životného minima pre zamestnancov a ich rodín a zvýšeného prepojenia medzi malými a strednými podnikmi a dodávateľským reťazcom spojeným s rozvojom ťažobného priemyslu;
7. zdôrazňuje, že v súlade so zásadou vlastníctva by sa mali miestne komunity zúčastňovať na plánovaní a vypracovaní projektov rozvoja prírodných zdrojov, ktoré by sa mohli hodnotiť z hľadiska miestnych dodávateľských reťazcov a zamestnanosti miestnej komunity;
8. považuje za nevyhnutné, aby sa v rámci rozvoja ťažobného priemyslu uznali a zabezpečili tradičné práva a kultúry pôvodných obyvateľov a aby sa zabezpečila ich prednostná a informovaná účasť;

9. zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa obetiam porušovaní sociálnych alebo environmentálnych právnych predpisov zo strany nadnárodných spoločností zabezpečil účinný prístup k spravodlivosti;
10. zdôrazňuje, že v situácii, keď vnútroštátna regulácia v rozvojových krajinách často nepostačuje na ochranu ľudských práv pred porušovaním zo strany podnikov, rámec OSN s názvom Chrániť, rešpektovať a naprávať ponúka komplexný a užitočný súbor zásad v oblasti dodržiavania a ochrany ľudských práv zo strany spoločností;
11. žiada účinnejšie vykonávanie Africkej charty ľudských práv, ktorá obsahuje ustanovenia o nakladaní s bohatstvom a prírodnými zdrojmi a zásady primeranej náhrady;
12. vyzýva rozvojové krajiny, aby ratifikovali dohovory o ľudských právach a nástroje, ktoré sú dôležité pre sektor ťažby nerastných surovín, a vykonávali ich, a to okrem iného splnomocnením verejných inštitúcií pôsobiacich v oblasti ľudských práv, aby monitorovali presadzovanie noriem v oblasti ľudských práv, pokiaľ ide o ťažbu, a vyvinutím nástrojov a metodík na začlenenie otázok týkajúcich sa zdravia a ľudských práv do postupov posudzovania vplyvu;
13. so znepokojením poznamenáva, že podľa osobitného spravodajcu OSN pre ľudské práva Johna Ruggieho k približne dvom tretinám porušovaní ľudských práv zo strany podnikov dochádza v ropnom, plynárenskom a ťažobnom priemysle; zdôrazňuje, že členské štáty EÚ a medzinárodné spoločenstvo majú podľa medzinárodných a európskych právnych predpisov v oblasti ľudských práv povinnosť zabezpečiť, aby spoločnosti s prevádzkami v rámci ich jurisdikcií pri svojich obchodných činnostiach priamo či nepriamo nezapríčinili porušovanie ľudských práv, ani k nemu neprispievali;
14. vyjadruje znepokojenie nad pracovnými podmienkami pri ťažbe v malom rozsahu, v rámci ktorej je mnoho pracovných miest neistých a nevyhovujúcich medzinárodným a národným pracovným normám, a kde sa miera nehôd odhaduje na šesťnásobok až sedemnásobok miery vo väčších podnikoch; žiada vlády rozvojových krajín a ťažobné spoločnosti, aby zavádzali základné pracovné normy, ako sa ustanovuje v dohovoroch MOP s cieľom zabezpečiť primeranú a bezpečnú prácu pre všetkých pracovníkov v ťažobnom priemysle, vrátane Dohovoru o bezpečnosti a zdraví v baniach;
15. vyzýva členské štáty EÚ, aby zintenzívnili pomoc pri boji proti detskej práci v ťažobnom priemysle a podporili záväzky MOP poskytnúť možnosti vzdelávania a alternatívne vyhliadky na vytváranie príjmov s cieľom vylúčiť deti z ťažobných činností;
16. víta skutočnosť, že medzinárodné finančné inštitúcie vypracovali metódy s cieľom zabezpečiť, aby investori do nerastných surovín uskutočňovali posudzovanie vplyvov na životné prostredie a sociálne posudzovanie vplyvov; poznamenáva však, že vzhľadom na finančné obmedzenia a obmedzenia v oblasti ľudských zdrojov, budovanie kapacít v rozvojových krajinách na presadzovanie týchto požiadaviek naďalej predstavuje problém; preto vyzýva EÚ, aby posilnila technickú pomoc, a tak umožnila rozvojovým krajinám zriaďovať postup systematického posudzovania zdravotných, sociálnych a environmentálnych rizík s ustanoveniami účinného zapojenia verejnosti;
17. zdôrazňuje úlohu skupiny Svetovej banky pri rozvoji zodpovedných obchodných praktík; pripomína, že je potrebné zlepšiť spôsob výmeny a uplatňovania poznatkov o budovaní inštitúcií zaujímajúcich sa o väčšiu integritu a poskytovanie informácií a nástrojov politiky

priamo občanom, aby boli ich vlády efektívnejšie a aby sa im do väčšej miery zodpovedali;

18. vyzýva orgány, aby zaviedli zákaz geologického prieskumu a ťažby nerastných surovín v národných parkoch a v lokalitách svetového dedičstva a spoločnosti, aby sa zaviazali, že sa nebudú podieľať na takýchto prieskumoch a ťažbách;
19. je presvedčený, že ťažobný priemysel by mohol a mal by významne prispievať k zmiernovaniu zmeny klímy prostredníctvom transferu technológií a zodpovedného investovania; zdôrazňuje najmä, že ťažobné spoločnosti veľkého rozsahu môžu potenciálne poskytnúť odborné znalosti o tom, ako zmierniť emisie v malých a stredných podnikoch ťažobného priemyslu; pripomína svoju výzvu EÚ s cieľom dosahovať dohody o financovaní zmeny klímy, transfere technológií a budovaní kapacít a zvyšovať pomoc rozvojovým krajinám pri znižovaní emisií CO₂;
20. zdôrazňuje, že sú potrebné prísne európske právne predpisy o zverejňovaní nefinančných informácií niektorými veľkými spoločnosťami vrátane povinnosti spoločností uskutočňovať hĺbkovú analýzu založenú na rizikách pri zohľadňovaní celého dodávateľského reťazca;

Úloha súkromného sektora

21. žiada o účinné vykonávanie Deklarácie MOP o základných princípoch a právach pri práci, usmernení OECD pre nadnárodné spoločnosti, iniciatívy OSN Global Compact a Hlavných zásad OSN v oblasti podnikových a ľudských práv prostredníctvom spoločných mechanizmov v rámci celého priemyslu;
22. vyzýva ESVČ a Komisiu, aby zabezpečili, že ak budú úradníci EÚ pre oblasť obchodu súčasťou delegácií EÚ, budú pravidelne školení o otázkach sociálnej zodpovednosti podnikov;
23. vyzýva Komisiu, aby aktívne podporovala zodpovedné správanie sa podnikov medzi spoločnosťami EÚ, ktoré pôsobia v zahraničí, a aby pritom zabezpečila prísne dodržiavanie všetkých právnych záväzkov, najmä medzinárodných noriem a pravidiel v oblasti ľudských práv, práce a životného prostredia;
24. zdôrazňuje, že tematický rozsah rozličných vykonávacích schém sociálnej zodpovednosti podnikov je často selektívny, čo platí aj pre sociálne a environmentálne otázky; domnieva sa, že takýto roztrieštený prístup môže poškodzovať posudzovanie celkovej trvalo udržateľnej výkonnosti spoločnosti; domnieva sa, že hoci sa v týchto všeobecných rámcoch vypracovalo spoločné porozumenie a jazyk zásad sociálnej zodpovednosti podnikov, mali by takisto predstavovať základ pre spoločné medzinárodné normy platné pre celý priemysel, pokiaľ ide o to, čo predstavuje zodpovedné obchodné praktiky;
25. takisto zdôrazňuje, že iniciatívy sociálnej zodpovednosti podnikov by sa nemali považovať za náhradu zodpovednosti vlády voči svojim občanom pri zabezpečovaní základnej infraštruktúry a iných verejných statkov, ale miesto toho by ju mali dopĺňať;

Medzinárodný obchod a investičné režimy

26. vyzýva EÚ, aby využila svoje obchodné a investičné vzťahy s kľúčovými partnerskými krajinami (napr. USA, Čínou, Japonskom, Brazíliou a Indiou) na podporenie dialógu o sociálnej zodpovednosti podnikov; naliehavo vyzýva aj EÚ, aby uskutočnila posúdenia

vplyvu o trvalej udržateľnosti, pokiaľ ide o navrhované obchodné dohody pred vstupom do fázy rokovaní; vyzýva k tomu, aby sa v investičných zmluvách podporili pozitívne postupy a podávanie správ o sociálnej zodpovednosti podnikov;

27. zdôrazňuje, že obchodné dohody by mali dodržiavať potrebu rozvojových krajín diverzifikovať svoje hospodárstvo a modernizovať technológie;
28. uznáva význam priamych zahraničných investícií pre priemyselný rast a zároveň poznamenáva, že nadmerne štedré podmienky pre priame zahraničné investície v ťažobnom priemysle poskytované rozvojovými krajinami v 80. a 90. rokoch minulého storočia spolu s nesprávnym hospodárením v krajinách, korupciou, nedostatkom zodpovednosti a slabými právnymi predpismi im zabránili získať spravodlivý podiel na ziskoch z ťažby svojich prírodných zdrojov, ktoré tieto krajiny nutne potrebujú pre sociálny a hospodársky rozvoj;
29. súhlasí s obavami osobitného zástupu OSN pre podnikové a ľudské práva, že súčasnými metódami ochrany práv investorov v zmluvách a medzinárodných dohodách sa obmedzuje schopnosť štátov chrániť ľudské práva; zdôrazňuje, že je potrebné vyrovnať práva investorov povinnosťami z hľadiska trvalo udržateľného ľudského rozvoja;
30. naliehavo vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zaviedli 10 zásad osobitného zástupcu OSN pre podnikové a ľudské práva, ktorých cieľom je začleniť riadenie rizík v oblasti ľudských práv do zmluvných rokovaní medzi štátom a investorom, aby sa zabezpečilo, že doložky o stabilizácii nenarušia ochranu a dodržiavanie ľudských práv; vyzýva EÚ, aby podporila budovanie kapacít v rozvojových krajinách slúžiacich na rokovania o ľudských právach a doložkách o udržateľnom rozvoji v investičných dohodách a ich vykonávanie;
31. zdôrazňuje, že požiadavky na výkonnosť, ktorých cieľom je napríklad zvyšovať prepojenia medzi zahraničnými investormi a miestnymi výrobcami, sú hlavným znakom priemyselnej politiky; zdôrazňuje, že investičné dohody by mali umožniť využívať miestny obsah a požiadavky na transfer technológií s cieľom podporiť zahraničné firmy k tomu, aby vytvárali vzostupné a zostupné prepojenia a prispievali k hospodárskemu rozvoju hostiteľskej krajiny;
32. nabáda africké krajiny, aby pokročili vo svojom úsilí o regionálnu integráciu s cieľom odstrániť niektoré prekážky industrializácie založenej na nerastných surovinách, ktoré existujú v rámci Afriky;
33. zdôrazňuje, že vývozné dane sú v rámci režimu WTO povolené a môžu byť súčasťou politických stratégií, ktorých cieľom je rozvíjať domáce výrobné alebo spracovateľské priemysly;

Využívanie príjmov

34. naliehavo vyzýva EÚ, aby rozvojovým krajinám pomáhala pri rokovaniach o investičných dohodách, ktorými sa zabezpečia udržateľné sociálne výhody a zlepšené sociálne a ekonomické podmienky; zdôrazňuje, že nátlakom na vlády rozvojových krajín minimalizovať dane a odmeny ťažobné spoločnosti účinne oslabujú fiškálnu schopnosť štátu, zatiaľ čo naopak colnou eskaláciou uplatňovanou EÚ na hotové výrobky sa rozvojovým krajinám produkujúcim suroviny sťažuje spracovanie a produkcia výrobkov s pridanou hodnotou pre vývoz;

35. zdôrazňuje, že je potrebné rokovať a vykonávať daňové zmluvy s rozvojovými krajinami s cieľom zabezpečiť, aby nadnárodné podniky platili spravodlivý podiel na daniach; vyzýva EÚ, aby zo širšieho hľadiska viac podporovala pomoc rozvojovým krajinám s daňovými reformami a posilňovaním daňových správ, aby sa umožnilo primerané zachytávanie, riadenie a rozdeľovanie príjmov z nerastných surovín a aby sa zaviedli dohody o voľnom obchode, prostredníctvom ktorých sa odstráni colná eskalácia na vybraných hotových výrobkoch, ktorou by sa mohlo narušiť spracovanie a produkcia výrobkov z nerastných surovín s pridanou hodnotou, čo by poškodilo stratégiu hospodárskej diverzifikácie rozvojových krajín;
36. zdôrazňuje, že nezákonné kapitálové toky z Afriky sú spojené s utajovaním zmlúv o ťažbe a daňovými režimami; preto sa domnieva, že boj proti daňovým únikom a daňovým rajom by mal aj naďalej zostať hlavnou prioritou;
37. vyjadruje znepokojenie nad spôsobom, ako sa udeľujú koncesie ťažobným spoločnostiam a nad problémami, ktoré to môže spôsobiť, vrátane vyvlastnenia, pozbavenia ľudí živobytia a problémov týkajúcich sa práv používateľa a pozemkových práv; naliehavo vyzýva orgány, aby vymedzili oblasti, kde sa nemôžu udeľovať povolenia, v častiach, ktoré by podľa zákona mali byť ekologicky chránené, alebo v ktorých je vysoká koncentrácia tradičných baníkov, a aby ich vymedzili ešte pred udeľovaním povolení, aby sa predchádzalo zbytočným nepokojom a problémom s miestnymi komunitami a ťažobnými spoločnosťami; zároveň vyzýva orgány, aby pred udelením koncesií vytvorili kapacitu na organizovanie konzultácií s miestnymi komunitami, monitorovanie príslušnej lokality a posudzovanie vplyvu ťažby; vyzýva orgány, aby zabezpečili formalizované a náležité uznávanie povolení na tradičnú ťažbu zo strany štátov, a to aj v prípadoch, keď štáty prechádzajú k priemyselnej ťažbe;
38. víta nedávnu revíziu smerníc o transparentnosti a účtovníctve, na základe ktorej je v rámci priemyselných odvetví ťažby nerastných surovín a dreva povinné podávať vládam správy o platbách; naliehavo vyzýva členské štáty, aby tieto smernice urýchlene vykonali; žiada, aby boli zozbierané údaje o príjmoch dostupné v čo najotvorenejšom a najprístupnejšom formáte;
39. vyzýva orgány, aby zabezpečili, že sa licencie na ťažbu a iné výkazy predávajú a poskytujú v otvorených a transparentných ponukových procesoch; vyzýva orgány, aby zverejňovali zmluvy vrátane príloh, máp a všetkých finančných podrobností ako prostriedok na predchádzanie korupcie; vyzýva orgány a príslušné spoločnosti na vypracovanie úplného zoznamu akcionárov všetkých ťažobných spoločností, najmä v prípade nových dohôd, ako aj úplný zoznam tých, ktorí systematicky profitujú z týchto dohôd, ako prostriedok na predchádzanie korupcii; vyzýva orgány a spoločnosti, aby zabezpečili zverejňovanie všetkých platieb vláde všeobecne dostupným spôsobom; vyzýva EÚ, aby od ťažobných spoločností kótovaných v Európe požadovala zverejňovanie všetkých uzavretých zmlúv;
40. vyzýva orgány, aby preskúmali závažné obvinenia z korupcie v ťažobnom priemysle a aby v prípade potreby trestne stíhali, zmrazovali finančné prostriedky a odmietali umožňovať realizáciu transakcií; žiada, aby sa do posúdenia korupčných rizík začlenila analýza procesu konfiškácie aktív a opätovný predaj skonfiškovaných aktív, zapojenie jednotlivcov alebo spoločností ako sprostredkovateľov do prospechárskeho prideľovania koncesií (najmä ak sa o týchto sprostredkovateľoch vie, že majú vzťahy s riadiacimi orgánmi), predaj aktív pod cenu a predaj aktív bez verejnej súťaže (najmä ak majú aktíva kľúčový hospodársky

význam alebo ak je verejná súťaž za iných podmienok bežná); žiada orgány, aby zabezpečili, že koncoví nákupcovia týchto aktív sú plne zodpovední za sprostredkovateľov, s ktorými uzatvorili partnerstvo;

Prerušenie prepojenia medzi ozbrojenými konfliktami a ťažbou minerálov

41. so znepokojením poznamenáva, že ťažba prírodných zdrojov s vysokou hodnotou vrátane ropy, plynu, nerastných surovín a dreva je hlavným zdrojom konfliktov vo svete; je presvedčený, že na to, aby boli stratégie predchádzania konfliktom úspešné, musia riešiť: slabé zapojenie komún do procesu rozvoja ťažobného priemyslu; neprimerané delenie výhod; negatívne hospodárske, sociálne a environmentálne vplyvy; zlé riadenie finančných prostriedkov; korupciu; úlohu armád a rebelských hnutí; neprimerané inštitucionálne a právne rámce riadenia rozvoja ťažobného priemyslu; a nedostatočnú pozornosť problematike prírodných zdrojov v mierových dohodách;
42. súhlasí so znením dokumentu African Mining Vision (Vízia pre ťažobné odvetvie v Afrike), podľa ktorého je environmentálne a sociálne zodpovedný, transparentný a inkluzívny ťažobný priemysel, ktorý poskytuje komunitám trvalé výhody, nevyhnutný na riešenie nepriaznivých vplyvov ťažobného priemyslu a na zabránenie konfliktom spôsobeným ťažbou nerastných surovín; v tejto súvislosti žiada, aby boli na všetkých úrovniach zavedené postupy transparentného a participatívneho riadenia s cieľom posúdiť environmentálne a sociálne vplyvy ťažby;
43. zdôrazňuje, že konfliktné nerastné suroviny predstavujú hlavný problém z hľadiska ľudských práv; zdôrazňuje, že dobré riadenie vrátane dobrých environmentálnych postupov riadenia a kontrola a dodržiavanie sociálnych noriem sú nevyhnutné pre boj proti problému konfliktných nerastných surovín;
44. zdôrazňuje, že väčšina medzinárodne zavedených iniciatív v oblasti boja proti konfliktným nerastným surovinám má za cieľ podporovať zodpovedné správanie priemyslov, ktoré nerastné suroviny nakupujú, a to prostredníctvom systémov certifikácie hút; vyzýva k začleneniu príslušných aspektov ľudských práv do všetkých programov certifikácie v súlade s medzinárodnými normami, ako sú normy stanovené v rámci usmernení OECD vyplývajúcich z hĺbkovej analýzy a týkajúcich sa zodpovedných dodávateľských reťazcov nerastov a nerastov z oblastí ovplyvnených konfliktom a s vysokým rizikom;
45. zdôrazňuje, že na to, aby boli súčasné obchodné iniciatívy o konfliktných nerastných surovinách účinné pri prerušovaní prepojenia medzi ozbrojenými konfliktami a ťažbou nerastných surovín, a aby sa zabezpečil ich súlad s medzinárodnými normami stanovenými OECD, mali by sa zaviesť európske právne predpisy na regulovanie týchto iniciatív a spoločností s prevádzkami v EÚ, ktoré využívajú prírodné zdroje a obchodujú s nimi; preto vyzýva k tomu, aby Komisia predložila záväzné právne predpisy v oblasti konfliktných nerastných surovín;
46. zdôrazňuje, že s cieľom doplniť revíziu smerníc EÚ o transparentnosti a účtovníctve o zverejňovaní finančných a nefinančných informácií o veľkých spoločnostiach, ako aj ustanovenia zákona Dodd Franka o konfliktných nerastných surovinách, je potrebné nariadenie EÚ, ktorým sa bude od spoločností využívajúcich nerastné suroviny a iné prírodné zdroje, pochádzajúce z oblastí ovplyvnených konfliktami a s vysokým rizikom, a obchodujúcich s nimi vyžadovať vykonanie hĺbkovej analýzy v súlade s usmerneniami OECD vyplývajúcimi z hĺbkovej analýzy a týkajúcimi sa zodpovedných dodávateľských

reťazcov nerastov a nerastov z oblastí ovplyvnených konfliktom a s vysokým rizikom; je presvedčený, že takéto právne predpisy by predovšetkým mali:

- a) zaviesť zákonne záväznú povinnosť pre všetky ťažobné spoločnosti s prevádzkami v EÚ, ktoré využívajú prírodné zdroje pochádzajúce z oblastí ovplyvnených konfliktami a s vysokým rizikom a obchodujú s nimi, a pre všetky ťažobné spoločnosti, ktoré pôsobia ako hlavní hráči na európskom trhu, aby zaviedli hĺbkovú analýzu dodávateľského reťazca s cieľom identifikovať a zmierňovať riziko financovania konfliktov a zneužívania ľudských práv;
 - b) vychádzať z príslušných medzinárodných nástrojov vrátane Všeobecnej deklarácie ľudských práv, ďalej vypracovanej v medzinárodných zmluvách a normách o ľudských právach (ako napríklad Hlavné zásady OSN v oblasti podnikových a ľudských práv a rámec s názvom Chrániť, rešpektovať a naprávať), hlavných zmlúv Medzinárodnej organizácie práce (MOP), medzinárodného humanitárneho a trestného zákona a usmernení OECD vyplývajúcich z hĺbkovej analýzy a týkajúce sa zodpovedných dodávateľských reťazcov nerastov a nerastov z oblastí ovplyvnených konfliktom a s vysokým rizikom.
 - c) vzťahovať sa bez výnimky na všetky segmenty dodávateľského reťazca a všetky prírodné zdroje pochádzajúce z oblastí ovplyvnených konfliktom a s vysokým rizikom;
 - d) vychádzať z prístupu založenom na riziku, prostredníctvom ktorého sa bude od spoločností vyžadovať posúdenie súčasných a potenciálnych nepriaznivých vplyvov v dôsledku ich operácií a zmiernenie identifikovaných rizík;
 - e) začleniť povinnosť pravidelných nezávislých auditov a verejného zverejnenia hĺbkovej analýzy spoločnosti;
 - f) vymedziť požiadavky pre posúdenie rizík spoločnosti a rámec riadenia;
 - g) zaviesť mechanizmy sankcií v prípade nesúladu so záväzkami hĺbkovej analýzy dodávateľského reťazca založenej na rizikách;
 - h) byť porovnateľné so záväzkami zákona Dodd-Franka, aby pri plnení záväzkov EÚ v oblasti zodpovedného využívania zdrojov spoločnosti automaticky plnili aj záväzky podľa právnych predpisov USA;
47. zdôrazňuje, že právne predpisy EÚ v oblasti hĺbkovej analýzy by mali byť súčasťou širšieho a doplnkového prístupu, prostredníctvom ktorého sa riešia hlavné príčiny konfliktov a nestability, a mali by ich dopĺňať programy rozvojovej pomoci, ktoré by sa mali zamerať na problematiku riadenia a reformy bezpečnostného sektora; ich cieľom by malo byť budovanie kapacity miestnych orgánov a miestnych komunít na udržateľné riadenie svojich prírodných zdrojov v prospech miestneho obyvateľstva;
48. vyzýva EÚ, aby podporila budovanie kapacít v rozvojových krajinách bohatých na minerály a aby zavádzala programy bezkonfliktného využívania zdrojov;
49. naliehavo vyzýva rozvojové krajiny, aby posilnili vnútroštátne zákony o hĺbkovej analýze a začlenili hĺbkovú analýzu OECD ako požiadavku do národného zákonníka o ťažobnom priemysle;

50. naliehavo vyzýva ESVČ, aby podporila dialóg s kľúčovými partnerskými krajinami (ako sú napr. Čína, Japonsko, Brazília, India a Južná Afrika) o dôležitosti obchodných politík, ktoré vo všeobecnosti dodržiavajú zásadu „povinnosti chrániť“ a najmä hlavné zásady OSN a rámec OECD;

51. vyzýva členské štáty, aby poskytli európskym spoločnostiam usmernenie o stratégiách na zmierňovanie rizík pri pôsobení v oblastiach postihnutých konfliktom a s vysokým rizikom, s cieľom pomôcť týmto spoločnostiam pokračovať vo svojej prevádzke v takýchto oblastiach, keď je to aj v záujme miestneho obyvateľstva;

o

o o

52. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.